

ლოქსუმი

რაიონის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

გაზეთი გამოდის
1933 წლიდან

№ 13 (6728) 4 ივნისი

ოთხშაბათი 1997 წელი

სკოლა

მიმალვანა

პირველი

რესპუბლიკის

დღეს

საქართველოს სახელმწიფოებრიობა, რომელიც საუკუნეთა სიღრმეებში იღებს სათავეს, მე-19 საუკუნეში დაფუძნდა, რასაც ქართველები არასდროს შერიგებინან და აი, 1918 წლის 26 მაისს დამოუკიდებლობის აქტით აღდგა ქვეყნის სახელმწიფოებრიობა. ამიტომ ეს დღე ყველა ქართველისათვის სახელგანთქკად, სალოცავი დღეა.

26 მაისს საღამოს 7 საათზე სარაიონო კულტურის სახლში საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილ საზეიმო სხდომაზე შეიკრიბნენ რაიონის მშრომელთა წარმომადგენლები, აქტივი, მოსწავლე-ახალგაზრდობა.

სხდომა შესავალი სიტყვით გახსნა რაიონის გამგეობის თავმჯდომარე პარ. ლო კვირიკაშვილმა.

სიტყვით გამოვიდნენ ახალგაზრდობის ლეპარტამენტის რაიონული წარმომადგენლობის მუშაკი თამილა ჯაბუკიანი, ომისა და შრომის ეტერანთა რაიონული საბჭოს თავმჯდომარე სარდიონ ფურტაძე, საქართველოს მოქალაქეთა ყავშირის ცაგერის რაიონული ორგანიზაციის საბჭოს აღმასრულებელი მდივანი პიერ ფურტაძე, ფიზკულტურისა და სპორტის რაიონული კომიტეტის თავმჯდომარე გიორგი კვირიკაშვილი.

მილოცვებს, სიტყვებს, გახსენებებს ცვლიდა ლექსი, სიმღერა, მინიატურა, რომლებიც წარმოადგინეს სარაიონო კულტურის სახლის შემოქმედებითა კოლექტივმა. ცაგერის საშუალო სკოლის მოსწავლეებმა.

სიგწივის ატესტატი

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მეცადინეობები შეწყდა. მღელვარე დღეები დაუდგათ მეტერთმეტეკლასელებს, მიმდინარეობს გამოცდები სიმწიფის ატესტატის მოსაპოვებლად. გამოცდებზე დაშვებულია 125 კურსდამთავრებული.

30 აპრილს რაიონის ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში ჩატარდა წერიტი გამოცდა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში. ტილვენიზისა და რაიონის საშუალებით გამოცხადდა საგამოცდო თემები: „ლუხუმო და ზეზვა“, „ტიციან ტაბიძის ლირიკა“, „გახსოვდეს ათხაზი“.

თითქმის ყველა სკოლაში წერიტი გამოცდა მშვიდ ვითარებაში მიმდინარეობდა.

და. მეტერთმეტეკლასელებს ყველა საშუალება მიეცათ თავიანთი ცოდნა და შემოქმედებითი შესაძლებლობანი გამოეყენებინათ.

ქართულ ენასა და ლიტერატურაში წერიტი გამოცდის შედეგად რაიონის სკოლებში 85 მოსწავლე მხეთიანი და ოთხიანი დაიმსახურა.

საშუალო სკოლების მეათე კლასებში უკვე მისაღები გამოცდებიც დაიწყო. პირველი გამოცდა 2 ივნისს მათემატიკაში ჩატარდა.

ასე რომ საზრუნავ-საფიქრალით სავსე სკოლებში გამოცდები მალე დამთავრდება, რის შედეგადაც მთავარი საზრუნავი იქნება ახალი სასწავლო წლისათვის მზადება.

სხვა გაზეთებიდან

მე არავისი მეშინია,

ყველაფერი სუფთა მაქვს

აფოზს ცაგერის გამგეობა

ცაგერის რაიონის გამგეობას სახელმწიფო კანცელარიიდან სპეციალური კომისია ეწვია და დაიწყო რაიონში შექმნილი ვითარების შესწავლა, პირადად გამგებელ კარლო კვირიკაშვილის მოღვაწეობის ჩათვლით. კომისია ცაგერს პრეზიდენტის რეზოლუციით ეწვია, რეზოლუციას კი პრეზიდენტმა ხელი მოაწერა მას შემდეგ, რაც „ახალი თაობის“ № 109-ში გამოქვეყნდა ლია წერეთლის შევარდნაძის მიმართ. რომელშიც გამგებელს აბრალებდნენ ვითომდა ღებუტატ გიორგოიანის დახმარებით ჩამოტანილი სატელეფონო კაბელის გაყიდვას. პენსიების მითვისებას, ფეხმძიმე ქალებსა და უფროსებს დასაჯებას, კლანური მმართველობის ჩამოყალიბებას და ყველა იმ სხვა ბრალდებას, რომლებიც, როგორც წესი, ტრადიციულია გამგებლების მიმართ. თუმცა დასავლეთ საქართველოს სხვა რაიონებთან შედარებით ცაგერის მმართველს არც ისე დიდი ოპოზიცია ჰყავს. დაუჩივრებელია, მაგრამ ჯერ არავინ

გამოჩენილა. დღევანდელ გამგებელს თანამდებობაში რომ შეეცდოს, მაშინ, როცა მეზობელ რაიონებში კანდიდატები ათეულობითაა, მოსახლეობას არ უხარია, რომ პენსიები თვე და თვესავე არ აგვიანებს, რომ ელექტროენერგიის პრობლემები აქვთ, რომ ყველა არ არის უზრუნველყოფილი პუშპინარული დახმარებით და რომ ძნელია ცაგერში ცხოვრება. სამაგიეროდ უნდა ითქვას, რომ გამგებელმა არ მიბაძა თავის მეზობელ კოლეგებს და არ მოითხოვა სავაჭრო გზებიდან ქალაქის გათავისუფლება, თუმცა „ცაგერობისათვის“ თვით გზების მფლობელები აპირებენ სოლიდარობა გამოუცხადონ გამგებელს და სამი დღით შეწყვიტონ ვაჭრობა. ასეთი განწყობილება რა თქმა უნდა, ახარებს კარლო კვირიკაშვილს და აძლევს სითამამეს, რომ ამ უკანასკნელს არ ეშინოდეს კომისიის სტუმრობისა. „მე არავისი მეშინია, ყველაფერი სუფთა მაქვს და შემიძლია ჩემი შემოსავლების დეკლარაცია გამოვაქვეყნო“.

—აცხადებს ცაგერის გამგებელი და ირწმუნება, რომ ყველა ბრალდება, რომელიც დაიბეჭდა „ახალ თაობაში“ და ხელმოწერილია რაიონის მცხოვრებთა ხელით, აბსურდია. მისი აზრით, ლია წერეთლის ავტორი დაინტერესებულია რაიონში დესტაბილიზაციით. მაშინ, როცა გამგებლის მონაცემებით, რაიონში ერთ-ერთი ყველაზე სტაბილური სიტუაციაა, როცა რაიონი 130 პროცენტით ასრულებს ბიუჯეტში შენატანებს, როცა შესვლა დაიწყო ინვესტირებმა. რაც შეეხება მოპარულ კაბელს, ის თავის ადგილზეა და დამონტაჟებული. სხვათა შორის, კვირიკაშვილი ამბობს, რომ კაბელი ჩამოიტანა არა რომელიმე დეპუტატმა, არამედ მან და მისმა რამდენიმე სტუმრობამ კავშირგაბმულობის მინისტრთან. კვირიკაშვილს ვერ გაუგია, თუ როგორ შეიძლება გამგებელმა შექმნოს პენსიები ან დაუფინანსებლად ახალი საშობიარო სახლი გაუხსნას ცალკეულ სოფლებს. ბოლო ბრალდება — კლანური

მმართველობა — კარლო კვირიკაშვილმა ასევე უარყო და აღნიშნა, რომ თუ მისი რომელიმე ნათესავი კიდევ იკავებს რაიმე თანამდებობას, იგი მისი დანიშნული არ არის და ამიტომ არ ეძინება შემოწმების.

კარლო კვირიკაშვილი არც ისე ხელმოკლედ ცხოვრობს, ჰყავს მეუღლე, სამი შვილი, ბევრი მეგობარი და ერთი, მართალია, დამტვრეული, მაგრამ მაინც მშობლიური ავტომობილი. კითხვაზე თუ რითი არჩენს თავის სამოცდათხუთმეტეწიანს მმართველობას გამგებელი, კარლო კვირიკაშვილმა გვიპასუხა, რომ მუშაობს მისი მეუღლის, ამის გარდა, ორივენი ერთად (შვილები თბილისში ჰყავს) მუშაობენ საკუთარ მეურნეობაში და აქედან იღებენ შემოსავალს. მოკლედ რომ ვთქვათ, თავში სადღაც 300 ლარი გამოსდის.

სხვათა შორის, ჩვენი ცაგერში სტუმრობისას გამგებელი ეზოში მუშაობდა.

გიორგი შილაური.

გაზეთი „ახალი თაობა“, 19 მაისი.

—ამაღლდი დიდებით, ქრისტე ღმერთო ჩვენი, და მხიარულ ჰყვენ მოწაფენი აღთქმითა მით სულისა წმიდისათა, განამტკიცენ რა იგინი კურთხევითა მით, რამეთუ შენ ხარ ძე ღმრთისა, მხსნელი სოფლისა.

ბროპარი.

—სრულ ჰყავ რა ცხოვრება ჩვენი, და ზეცისათა შეაერთე ქვეყნისანი, ამაღლდი დიდებით, ქრისტე ღმერთო, რომელი არა სადა განეშორები, მხსნელო, არამედ ჰგვიგანუშორებულად, და ეტყუდი საყვარელთა მთ შენთა, მე მხოლოდ ვარ თქვენთანა, და ვერვინ შემძლებელ არს ვნებად თქვენდა.

კონდაკი.

„ლენინი“ — რა. აზრისა ხართ ახალი ეკონომიკური რეფორმის არსზე? სტუდენტი: — ესაა, როცა პიჯაკს გზიდან, ჟილეტს გაცემვენ და თან გეუბნებიან: მშვიდობაში ახალი პალტო!

უცხოური იუმორიდან
ჩვენს შემთხვევაში ცოტა სხვადასხვაა საქმე: რახან პიჯაკი არ გვქონდა, ერთადერთი გაქუცული ჟილეტი გავგზადეს. გადარბუნებული შემოგვაცვეს და ცდილობენ პალტოდ მოგვჩვენონ. ბევრმა გულუბრყვილოდ დაჯერა, მოგვიანებით კი აღმოაჩინა, რომ ეს ახალი „პალტო“ სულაც არ ათბობს, და არც ტანზე აქვს ხეირონად მორგებული.

ბევრიც რომ გესურდეს, ჭერჯერობით ჩვენ კიდევ არა გვაქვს საბაზრო ეკონომიკა მიზეზთა გამო სხვათა და სხვათა. უმთავრესი ამ მიზეზთაგან ალბათ ისაა, რომ საქართველოს ხელისუფლებამ ჯერაც ვერ შექმნა ეკონომიკის ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი საკანონმდებლო ბაზა. შედეგად ჭერჯერობით მხოლოდ უცხოური საქონლით გადავსებული ბაზარი გვაქვს, ხოლო სამამულო წარმოება ამ ჯერაც ვერ „წამოსწია წილი“.

როგორც იქნა, ჩვენმა კანონმდებლებმა შეისწავლეს მრავალწლიანი „ხმა მღელაღებად“ და დაიწყეს საგადასახადო კანონმდებლობის ლიბერალიზაცია, მაგრამ, სამწუხაროდ, შეიძლება ითქვას, ეს მოხდა ადგილობრივი ბიუჯეტების ხარჯზე. ბიუჯეტის დამტკიცების შემდეგ დარჩენა აღრიცხვით არსებული ბალანსი ცენტრალურსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებს შორის ცენტრალურის სასარგებლოდ. მაგალითად, დამატებითი ღირებულების გადასახადი, რომელიც ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების უდიდეს წილს შეადგენს (თითქმის იმდენი, რამდენიც ყველა იმპორტირებული ადგილობრივი მთლიანად, 100 პროცენტით ირიცხება ცენტრალურ ბიუჯეტში (აქამდე 30 პროცენტი ადგილობრივი ბიუჯეტისა იყო). ასევე მთლიანად მიდის ცენტრალურ ბიუჯეტში აქციზისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის გადასახადები. ადგილობრივი ბიუჯეტის სასარგებლოდ შეიკრალა მხოლოდ მოგების (60 პროცენტი ადგილობრივ ბიუჯეტში, 40 — ცენტრალურში).

ადრინდელი 50-50-ის ნაცვლად, ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო 60-40-ზე 50-50-ის ნაცვლად და მიწის (100 პროცენტი ადგილობრივ ბიუჯეტში) გადასახადების განაწილება (მთლიანად რჩება რაიონში აგრეთვე ქონებისა და გარემოზე ზემოქმედების გადასახადი). თუმცა ამას მნიშვნელოვანი გავლენა ჯამურ სალდოზე არ მოუხდენია, და ვერც მოახდენდა იმ უბრალო მი-

გაგონივრება

როცა ქუჩაში ცივა

ზეზთა გამო, როგორცაა რაიონში მომგებიან საწარმოთა თითქმის არ არსებობა ან მოგების კატასტროფულად დაბალი დონე, მიწიერი მიწიანობა და მიწის გადასახადის სტაბილურობა, ხელფასების სისტემატური დაგვიანება, რაც მთელ ქვეყანას აწუხებს. ყველაფერ ამას ისიც დაემატა, რომ გაუქმდა ფიქსირებული გადასახადები და საავტოო ჯიხურები დღეს იხდიან დამატებითი ღირებულების და მოგების გადასახადს, და ეს მაშინ, როცა აღრიცხვა ამ სფეროში ჯერაც მოუწესრიგებულია. ამ მიზეზებმა თუ განაპირობეს აპრილის თვეში (ქვეყნის ბიუჯეტი მარტში დამტკიცდა) რაიონში ბიუჯეტის დაგვიანებული შემოსავლები მნიშვნელოვანი გარღვევა, მაშინ, როცა პირველი კვარტალის გეგმა-დავალებანი რაიონმა დიდი გადაჭარბებით შეასრულა (ყველა მაჩვენებელი 130 პროცენტზე ზევითაა).

აპრილში დაგვიანებული 19600 ლარის ნაცვლად ბიუჯეტში შემოვიდა 7400 ლარი, ე. ი. გეგმა შესრულდა მხოლოდ 37,8 პროცენტით. თუ შევადარებთ შარშანდელ დონეს, სურათი ასე გამოიყურება: დაგვიანებული 9500 ლარის ნაცვლად შარშან აპრილში ბიუჯეტის შემოსავალმა 13300 ლარი შეადგინა. ეს თითქმის ორჯერ მეტია, ვიდრე წლებადი დონე. ზემოთნახსენებ გარემოებებს ისიც დაემატა, რომ ბოლო ხანს ბიუჯეტის თანხების განაწილება ხდება ეროვნული ბანკის ქუთაისის განყოფილების საშუალებით, სადაც შექმნილია

საანგარიშო ცენტრი ბიუჯეტის თანხების მობილიზაციისთვის. ასე, რომ ფულის მოძრაობას კიდევ ერთი ბარიერი გადაეღობა. ცაგერის აგრომრეწველბანკის ბიუჯეტში მოხვედრილმა თანხებმა, სანამ ისევ ბანკს დაუბრუნდებოდნენ, უნდა გაიაროს ქუთაისის აგრომრეწველბანკი, ეროვნული ბანკის საანგარიშო ცენტრი, ისევ ქუთაისის აგრომრეწველბანკი. მხოლოდ ამ საფეხურების გაკლის შემდეგ უბრაუდდება ადგილობრივი ბი-

უჯეტის თანხები რაიონს. ადგილი წარმოსადგენია ფულის მოძრაობისთვის ისედაც ძნელ პირობებში, ეს გარემოება როგორ გაართულებდა საქმეს. სწორედ ამის წყალობით აპრილში მხოლოდ 300 ლარი მოხდა ადგილობრივ ბიუჯეტში, მაშინ, როცა ბრუნვა 10-ჯერ მეტს შეადგენდა. საბოლოო ჯამში, ამან (ხაზი) უარყოფითად იმოქმედა ხელფასის იმ ნაწილის გაცემაზე, რომელიც ადგილობრივი ბიუჯეტით ფინანსდება.

მაისში უკვე ძლიერ განსხვავებული სურათია. მართალია, ჯერ მონაცემები დაუსტებელი არაა, მაგრამ სპეციალისტთა (საფინანსო განყოფილებისა და საგადასახადო ინსპექციის) გარუდით ბიუჯეტის შემოსავლებმა 25000 ლარი უნდა შეადგინოს. ეს გეგმით გათვალისწინებული 19600-ის ნაცვლად. ადგილობრივი ბიუჯეტში 8400-ის ნაცვლად 9600 ლარი შემოვიდა, ხოლო ცენტრალური 11200-ის ნაცვლად 15400 ლარით გაიზარდა. ადგილობრივი ბიუჯეტის შემოსავალში დიდი ნაწილი (3800 ლარი) ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადზე მოდის, რადგან მაისში მოხერხდა კუთვნილი ტრანსფერტის ნაწილის 20000 ლარის მიღება და განათლების სფეროს მუშაკთათვის მარტის თვის ხელფასის დარიგება. ასევე მნიშვნელოვან თანხას (3100 ლარი) შეადგენს მიწის გადასახადი პრივატიზაციიდან 1100 ლარი შემოვიდა, ხოლო მოგებაზე მოდის მხო-

ლოდ და მხოლოდ 200 ლარი. თუ შევჯერებთ ქუთაისში არ მოხდა, ადგილობრივი ბიუჯეტი ამ თანხას მიიღებს.

ბოლო მონაცემები უკვე მიუთითებს იმაზე, რომ მიუხედავად შემოსავლების დაგვიანებულ შედარებით დიდი მოცულობისა, დამშვიდების უფლება არ გვაქვს. ფაქტია, რომ ცენტრალური ბიუჯეტის ნაწილში დიდი გადაჭარბება მოხდა აქციზის გადასახადის ხარჯზე — 10000 ლარი ორბელის

ღვინის ქარხნის მიერ გაყიდული სპირტიდან, მაშინ, როცა შემოსავლის ამ სახეში გეგმა სულ 100 ლარი იყო. ეს მიუთითებს, რომ მდგომარეობა არა მყარია და მალე თავს იჩენს სხვა სირთულეებიც, რომლებიც ღრე (თვეების და წლების წინაც) გვქონდა საუბარი.

ყოველ შემთხვევაში უკვე აღმასრულებელი ხელისუფლების უმაღლეს ეშელონებშიც დაფიქსირდა, რომ ციფრებით შექმნილი სურათი სინამდვილეში არასახარბიელო და უპირველესად ეკონომიკის სტაგნაციას მიუთითებს. სტაგნაცია კი საგანგაშო განვითარებული ქვეყნებისთვისაც, ხოლო განვითარებადი ქვეყნებისთვის, როგორც ჩვენ ვართ, პირდაპირ. შეიძლება ითქვას, დამლუკველია და ვიმოწმებ სახელმწიფო მინისტრის ნიკო ლეკიშვილის სიტყვებს, რომელიც მან წარმოთქვა 25 აპრილს მთავრობის გაფართოებულ სხდომაზე. სადაც ეკონომიკის ფუნქციონირებისა და ბიუჯეტის 1 კვარტალის შედეგები განიხილებოდა: „თუ ჩვენს ეკონომიკას პროცენტული ცხრილის ნაცვლად ნატურალურ გამოსახულებაში „წარმოვადგენთ“, ხელთ შეგვჩვენება... 827 ცალი კოსტუმი და 7 შარვალი — ესაა სწორედ ის 56 პროცენტიანი მატება, რაც მსუბუქ მრეწველობაში გვაქვს. უკეთესი სურათი არც სხვა დარგების მიხედვით იხატება“.

მართალია სახელმწიფო მინისტრი, სამწუხაროდ, მა-

რთალი. თუ ქვეყნის ეკონომიკა წინ მიდის, მაშინადაც კუს ნაწილი ჩვესა დარჩება. სტაგნაციის კიდევ ერთი ილუსტრაციაა იჩენსა მოყვანილ სეზონში ზღუდრული ხელფასებისა და პენსიების დაგვიანება. გავეთვინებოთ, ისედაც ათასობით ხელფასსა და პენსიას 22 თვის დაგვიანებით იღებს ლუკმა პულის ფულს დანატრებული მოსახლეობა. ეს ახალი სენი არაა, და მისგან განსხვავებულაა დიდი ხანია გვახრდებოდა ჩვენი ხელისუფალნი, მაგრამ, სამწუხაროდ, პირიქითაა — პრობლემა დღითიდღე უფრო რთული და ძნელად გადასწავივტი ხდება. ასეა, მთელი ქვეყნის მასშტაბით და თუმცა ცენტრალური აღმასრულებელი ხელისუფლება ხელფასებისა და პენსიების დაგვიანებას ხშირად ადგილობრივს აბრალებს. ვფიქრობ, მთავარი დამნაშავე სწორედ ცენტრალური ხელისუფლებაა. ყოველ შემთხვევაში ისეთი დოტაციური რაიონი, როგორიც ჩვენ ვართ, თითქმის მთლიანად დამოკიდებული ცენტრალურ დაფინანსებაზე, ტრანსფერტზე, რომელიც როგორც ხესი, თვეობით აგვიანებს. ჩვენი მოსახლეობის ხელფასების დიდი ნაწილი ხომ ადგილობრივი ბიუჯეტიდან კი არა, სწორედ ტრანსფერტიდან იცემა.

აბსურდულია მოსახრება, ასე ადვილად რომ გავჩვენოთ ცაგერში, თითქმის ხელფასები და პენსიები მანამ არ გაიცემა, სანამ „ცაგერობა“ არ ჩატარდება (თქვენ წარმოიდგინეთ, ასეთი ახრიც გაჩნდა თურბო) ამაში საფინანსო განყოფილების გამგე ქენი ნაირა ბერაძეც მემოწმება: ეს შეუძლებელია. რაიონის გამგებებს კიდევ რომ სურდეს (რაც ნამდვილად წარმოუდგენელია) ვერ გასცემს ასეთ განკარგულებას. ხელფასები და პენსიები მაშინვე დარიგდება, როგორც კი დაფინანსება მოვა, ეს ჩვენს ინტერესებშია, რადგან ადგილობრივი ბიუჯეტის შევსების მნიშვნელოვანი წყარო სწორედ აქედან მიღებული საშემოსავლო გადასახადია.

დიახ, აბსურდული სიტუაციებში აბსურდული ახრებიც იოლად ჩნდება. ამ ახრის გასაფანტად და იმაში დასარწმუნებლად, რომ ეს მთელი ქვეყნის მასშტაბით ხდება და რაიონის გამგებელი არაფერ შუაშია, ვფიქრობ, იკმარებს ციტატა საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 11 მაისის განკარგულებიდან: „დავლიანების აღმოფხვრის მიზნით შედგენილ იქნეს დავალიანების დაფარვის გრაფიკი რეგიონების მიხედვით იმის გათვალისწინებით, რომ 1997 წლის 1 ივლისისათვის მთლიანად გაიცეს მიმდინარე წლის 5 თვის პენსიები, ხოლო 1997 წლის 1 სექტემბრისათვის მთლიანად დაფაროს პენსიების გაცემის საქმეში არსებული დავალიანება“.

ი. ხელიძე.

შენველა სოფლად

დღეს ქვეყნისა თუ რაიონის ცხოვრებაში ბევრი პრობლემაა. ქალაქის თუ სოფლის მოსახლეობას, მათ შორის პენსიონერებს, სოციალურად დაუცველ ადამიანებს ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზებით უჭირთ იმის გამო, რომ გვიანდება ხელფასების, პენსიების თუ დანატრებების გაცემა, რაზედაც უკმაყოფილებას გამოთქვამენ.

სწორედ ამ საკითხებს მივუძღვნა რაიონის გამგეობის

თავმჯდომარის ბარლო კვირიკაშვილის შეხვედრა სოფელ ნასპერის მცხოვრებთა წარმომადგენლებთან, აქტივთან.

შეხვედრაზე გამომსვლელებმა აღნიშნეს, რომ ავარიულ მდგომარეობაშია სოფლის ყოფილი კოლმეურნეობის კანტორის, არასრული საშუალო სკოლის შენობები, სოფელში არ არის რაიმე საავტოო და საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტი, არ ყავთ ექიმი,

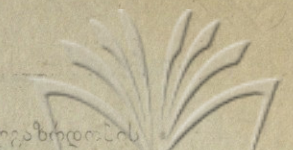
ცუდი მდგომარეობაშია, დაუცველია სოფლის ტყეები, იგი იჭრება უნებართვოდ. განმკითხავი კი არააინ არის, სოფელში მომრავლდა თხები, რაც ანადგურებს მრავალწლიან ნარგავებს და ტყეებს.

შეხვედრაზე გამოითქვა ეჭვი, რომ თითქმის ცაგერის რაიონის მცხოვრებლები, იმის გამო, რომ ლაჩანურ-ჰესი ჩვენს ტერიტორიაზეა, არ უნდა იხდიდნენ დახარჯული ელექტროენერგიის ღირებულებას. ამასთან არსებობს მთავრობის მიერ დაწესებული შეღავათები დახარჯული ელენერგიის

ღირებულების გადახდაში, მაგრამ გამგეობა და მისი ხელმძღვანელი არ ატარებს ამ ღონისძიებას, პენსიების და ხელფასების გაცემა იმითმ გვიანდება, რომ იგი იხარჯება რაიონში სხვადასხვა ღონისძიებების ჩატარებისათვის და სხვ.

აღნიშნულ საკითხებზე ამომწურავი პასუხი გასცა ბატონმა კარლო კვირიკაშვილმა. კერძოდ, აღნიშნა, რომ რესპუბლიკის ხელმძღვანელებს ჭერჯერობით არავითარი დადგენილება გა-

(დახასრული მე-3 გვერდზე)

1996 წლის 2 დეკემბრის ნაშუაღამევს „შემხარავი ცნობა მოედო ცაგერს. იწვეოდა მუხეუმში—შენობა, სადაც დაუწყებულ იყო ლენინის სულიერი და ნივთიერი განძის, მისი წარსული, აწმყო და მომავლის დგობა. შენობა—ამდროის უკანასკნელი გულგატეხილთა მიმართ რომ ვგულისხმობთ—მუხეუმში და რჩა—დაუწყავს—გაუძარცვავი. აცხადდა ამ სიტყვებში მიჩნეული „მისი—დაიწვა მუხეუმში და მასთან ერთად ცაგერის ერთადერთი კინოთეატრი. სულ რამდენიმე საათი დაიფრთხლა წლოვით ნაშენ-ნაგროვები და ნაფრთხი, ათასწლეულები. ათასების მიერ დაუწყებულ... შენობას ვერ უმკვებს 4 რაიონის (ცაგერის, ლენინის, ამბროლაურის, წყალტუბოს) სახანძრო სამსახურების დაუყოვნებლივ მომობილაციამ. მხოლოდ ლენინსმეტა თავგამოდებამ, სიწმინდე აღიარებული სამუხეუმო ექსპონატების გადარჩენის დაუოკებელ-მასშტაბი იხსნა საუზრის დიდი ნაწილი დაღუპვისა. ღმერთმა მოგვცა და მუხეუმში დაელოდა სიწმინდეები გადარჩენა, თვითმხილველი გვიამბობენ, როგორ შევარდა აღმოჩენილი შენობაში პირველი კარლი კვირიკაშვილი. რაიონის გამგებელი, როგორ მიყვანენ მას მოქალაქეში—მორწმუნეში თუ ურწმუნოში. მცირე ხანში რაიონი გამობრძანდა. მეორე სართულის ცეცხლით გაანთებული ფანჯრიდან ძლიერ-მოსილი დიდმოწამე გიორგი ტყეშელაშვილი და მეფეთა უძლეველი წინააღმდეგობა, როგორ მოჰყვანენ მას დიდი და მცირე ხატები, საეკლესიო, საღვთისმშობლო წიგნები, ნივთები, საკუთარი სიცოცხლის ფასად გამოარიდეს მოქალაქეებმა ცეცხლის მძვინვარებას ათწლეულობით ნაგროვები საუნჯე. ისეთი გამეტებით იბრძოდა ეს ხალხი. თითქმის ციკლი მათ საკუთარ ნათესაყოფილ მოსდებოდა. უკანასკნელსა და ერთადერთად შეთენის. გამგებინარობულმა სტიქიამ მინერა შეიწირა მსხვერპლი განსასვენებლის გადასაფარებელი ელისაბედისა, თავის ლენინის დედოფლისა, რომელიც იყო „დაქართული“ პატიოსანი მეფის ირაკლისა—პატარა კახად წოდებულისა და გვირგვინოსანი მეფის ოდიშის მთავრის გრიგოლ დიდიანისა და რომელიც მე-

უღლესთან ერთად ლენინსმეტა გარდაიცვალა და აქვე აპოკალიფიკური განსასვენებელი ცაგერის ღვთისმშობლის მიძინების ტაძარში. ეს გადასაფარებელი დედოფლის მშობელმა დედამ ახა ხანუშმა მოაქარაგინა და აქამდე ჩვენი მუხეუმის დიდებულ და მშვენიერად ითვლებოდა. ცეცხლმა შენობა 2 საუკუნე გამოვლილ მეჩამულ აბრეშუმზე გამოსახული დედოფლის სახე დაიწვა აგრეთვე სამღვდლო შესამოსელები და მიტრები, იშვიათი ხელნაწერები, რომლებიც კარადასეფში (რატომღაც არა ცეცხლამდელი) ინახებოდა. დაიწვა თუ დაიკარგა ბაქარისეული ბიბლია, გახტანგ მეექვსის სამართლის ხელნაწერი წიგნი, ასევე მუხეუმ-

გვერდით, განუწყვეტელი და გაცხველებული ძეგლები. მუხეუმის ყველა მუხეუმი, დირექტორით დაწყებული დასაწყისით დასაწყისით, მუხეუმის (ეკლესიის) განსახლები გადარჩენილი ნაშრომების აღდგენაზე. გავერტყელი, გვერდებზემომწვარი, ზოგჯერ კი სანახევროდ დაწყვეტილი ფურცლებიდან ისინი დიდის წყალობით აკონსერვებენ ათეული წლების ნაშრომსა და ნაშაგარს. უკვე გადაწერილია და ფაქტობრივად სრულდება აღდგენილი 30-ამდე ნაშრომი. გვერდი გადამეჭილიცაა—„მარტი ბროსის მოგახურობა საქართველოსა და ლენინში 1877-48 წლებში“. „რაქის გვარების ლექსიკონი“, „ლენინური ტომონი-

თანხებიც არაა. თუ მე გვერდი რამის მოძებნა შეიძლება მარტოების. ქუთაისის, ხობის და სხვა რაიონების მუხეუმები. იქ დაცული ლენინური წარმართული ექსპონატებიდან დასასაყადიდან ავიღებ აღდგენა-ახალგაზრდა (ეკლესიის ძეგრი) მიყვანილი ნაშრომისა, მაგრამ ამასაც ფული ზნდა. საიდან უნდა მოიტანოს დაუკმა დაიხმან ამისათვის საჭირო ფული? კი, იმედი იქნება—გაქონდეს გიხმე მალე, გიხმე სასაქარს არ დაიშურებს ამ სასწავლოში. საქმისთვის, ლენინსმეტა წასულ ბიზნესმენთაგან იქნებ ვინმე ითავოს მუხეუმის აღდგენა, ან მრავალთაგან შეიკრიბოს საჭირო თანხა. იქნებ... მაგრამ როგორც გითხარით, მუხეუმის აღდგენის ფონდი გვერდობით მხოლოდ 1200 დოლარის და რაიონის გამგებლის მეცადინეობისა და ხაცხაბაძე-გვარამაძის წყალობით ნაშრომი 25 ტონა ცემენტის მარაგა. უხეშა გაახვარიანებია კი მარტო მშენებლობის 50 ათასი ლარი სჭირდება. რაიონის ეკონომიკის აღორძინებამდეც ვერ ვარაზებ, და იქნება სჯობდეს რეკონსტრუქციის გათვალისწინება, სამუხეუმო საქმიანობის იქნე გაგრძელება, სადაც დღეს მისი დროებითი სამყოფელია? თუ მუხეუმს რამდენიმე თვით მიუმატებენ ყოფილი კომპარტიის რაიონის თანახმების ხარჯზე ან უკიდურეს შემთხვევაში გაუცვლიან მისი ამ თანახმების იქნება ამ ეტაპზე. შესაძლებელია ხდეს მუხეუმის აქანთ-აქანება და ფუნქციონირება. მეორე კი, როცა მდიდარი ათეულის ყოფილები გამოვიდნენ ამ დროის წყალობით, რაიონის ეკონომიკა აღორძინდება, თუ შეგვეტყვიან, რომ მუხეუმის აღდგენა შეიძლება მიუხედავად ხანძრის მიერ მიყვანილი აზრისა—სურველი წარაიხსნა. შეიძლება მისი შემდგომი გარდაქმნა და სახანძრო საიკონოსი ნივთების დიდი ნაწილი (ხატები, წიგნები, საღვთისმშობლო საწინები) დაუბრუნდა იკონოსისა, სწავთაშორის ეს ერთადერთი იშვიათი შემთხვევაა, განა პოსტკომუნისტურ საქართველოში, შეიძლება ითქვას, ერთადერთი კი—რაიონის გამგებლის ყოფილი ნივთია და უმუხეუმო პასუხისმგებლობით ეკონომიკის აღდგენა თავის ზეგმარ-იტ პატრონს დაუბრუნდა.

22 მაისს ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის ცაგერის წარმომადგენლის ინიციატივით, თეოსოფების (ყოფილი ლენინის) სოფლანოვ ჩატარდა „გაანთავის დღესასწაული“. რომლის პროგრამაც ყველაზე დღესასწაულთან ერთად ითვალისწინებდა ზეგმარის ასფალტზე (კარკი) სავალი. ლენინსმეტაში მოხაზილობდა უამრავი გვირგვინის სავალი ნაშენებები წარმომადგენელს (კარკი) და ითვალისწინებდა, რომლის, ბარდისა და ტეიშის საშუალო სკოლის მოსწავლეებმა. განსახლება სიცხეში ნაწილობრივ რომ დაიწყო ცაგერის ბაგრატიონის ხელისუფლება ხატვას ერეკლე მოედანზე. პარალელურად მიმდინარეობდა კონკურსები „ორიგინალური თეოსოფი“ და „ორიგინალური კომპოზიციის“. ყოფილი, რომლის შემადგენლობაში შედიოდ-

შერეულიდან...

მის სიამაყედქველი, ერეკლე II-ის სტამბაში დაბეჭდილი წიგნის განგება, ვახტანგ VI-ის სტამბაში დაბეჭდილი ლოცვანი და სხვ. მაგრამ ბევრი გადაიხდა, ბევრი იხსნეს (ცაგერისგან), ბევრი ექსპონატი შეიკრიბა, ბევრი მუხეუმის, რომლის აღდგენა უკვე დაწყებულია. რაიონის გამგებლის მეცადინეობით დამწერი შენობა უკვე ხარაჩობშია ჩასმული. მიმდინარეობს გადახორგა. მუხეუმის აღდგენის ფონდში 1200 დოლარია (პირველი შემომწვარი მარშალ არილ გელოვანის ვაჟი ვიქტორი გახლდათ). 25 ტონა ცემენტი და ლითონის მასალები წაწილია ნაწილობრივ. ცემენტი გამგებლის მოწოდების წყალობით. მას ჩანს გადაუწყვეტილი რამდენიმე ჯნდა დაუკდეს. აღორძინის მუხეუმში და მშენებლებიც თითქმის ცარიელი ხელობით შედგომიან საქმეს. შინობა ალბათ მალე დაიხორება. ამ ეტაპზე კი ეს საუკუნოვებელია, რომ უამინდობამ სულ არ დაშალოს ცეცხლისგან ისედაც დაზიანებული კედლები.

მიკა. „ფოლკლორული და ეთნოგრაფიული მასალები“. კოსტანტინე (კოწია) ახვლედიანის პოემები. „რაქა-ლენინის ექსპედიცია“. „ლენინის სტელისეზი“. „მეცადინეობა ახვლედიანის მასალები ლენინის შესახებ“ და სხვანი და სხვანი. გადარჩენილი სამუხეუმო ექსპონატები საიმედოდ და დაცული და სიყვარულით მოვლილი, ისინი ელოდებიან იმ ნეტარ დღეს, როცა ყველა ექსპონატი იქნება თავის ადგილზე. როცა მასალები ექსპონატები საიმედოდ და დაცული და სიყვარულით მოვლილი, ისინი ელოდებიან იმ ნეტარ დღეს, როცა ყველა ექსპონატი იქნება თავის ადგილზე. როცა მასალები ექსპონატები საიმედოდ და დაცული და სიყვარულით მოვლილი, ისინი ელოდებიან იმ ნეტარ დღეს, როცა ყველა ექსპონატი იქნება თავის ადგილზე.

მუხეუმის აღდგენა შეიძლება მიუხედავად ხანძრის მიერ მიყვანილი აზრისა—სურველი წარაიხსნა. შეიძლება მისი შემდგომი გარდაქმნა და სახანძრო საიკონოსი ნივთების დიდი ნაწილი (ხატები, წიგნები, საღვთისმშობლო საწინები) დაუბრუნდა იკონოსისა, სწავთაშორის ეს ერთადერთი იშვიათი შემთხვევაა, განა პოსტკომუნისტურ საქართველოში, შეიძლება ითქვას, ერთადერთი კი—რაიონის გამგებლის ყოფილი ნივთია და უმუხეუმო პასუხისმგებლობით ეკონომიკის აღდგენა თავის ზეგმარ-იტ პატრონს დაუბრუნდა.

სადა ხუროთ

დაეწიე უფო

ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის, სპანგერის სკოლის, კლტკარის, ახალგაზრდა განყოფილება, მოსწავლეობა საშუალო, გაქონდა „ლენინის“ რედაქციის წარმომადგენლობა. საქართველოს პარტიის ცენტრში, სადა იმყოფებოდა, საშუალო სკოლის მოსწავლეობა. ყოფილი, რომლის, ბარდისა და ტეიშის საშუალო სკოლის მოსწავლეობა. განსახლება სიცხეში ნაწილობრივ რომ დაიწყო ცაგერის ბაგრატიონის ხელისუფლება ხატვას ერეკლე მოედანზე. პარალელურად მიმდინარეობდა კონკურსები „ორიგინალური თეოსოფი“ და „ორიგინალური კომპოზიციის“. ყოფილი, რომლის შემადგენლობაში შედიოდ-

შესვენდა სოფლად

(დასასრული)
დაწყვეტილება ან სხვა დიკონსტრუქციის არ მიუღია. რომელიცა, რაიონის მოსახლეობა განთავისუფლებული იყოს დახარჯული ელენერგის ღირებულების გადახდასა. დახარჯული ელენერგის ღირებულების გადახდაში შედგა თუ შეიძლება დააწესოს რაიონის გა-

მგობამ იმ შემთხვევაში, თუ ამის საშუალებას მისცემს ადგილობრივი ბიუჯეტის შემოსავლები, მაგრამ ვერაფრით. სამუხეუმო, ადგილობრივი ბიუჯეტს ამის საშუალება არ აქვს. ამიტომ დღესდღეობით დახარჯული ელენერგის ღირებულება უნდა გადაიხადოს ყველა მცხოვრებმა. პენსი-

ბისა და ხელფასების გაცემა იმით გამოიწვევა, რომ რესპუბლიკის ბიუჯეტიც ღარიბია. ვერ იცნება დახარჯებით გეგმის შესაბამისად. ამიტომ ფინანსთა სამინისტროც ვერ აძლევს საჭირო თანხებს რაიონს და პენსიების და ხელფასების გაცემა ვერ ხერხდება. სთხოვა შეჩვეულების მონაწილეობა ნუ აკვირებან უსათუბლო ლაპარაკს და მხარში ამოუ-

დგენ ღირებულების სასიფთო გავერდებს. საკუთარი ძალებით ითხოვს ყოფილი კომმუნისტების განხორციელებას, ხოლო რაიონის გამგობა ყოველნაირად ამოიღობს მხარში და შესაძლებლობების თარიღებში დაეხმარება მშენებლობისა. გადაწყდა, რომ მოიწვიონ სოფლის ყრილობა თუ გრდება და იქ იმსჯელონ აღნიშნულ საკითხზე.

(დასასრული მე-4 გვერდზე)

